

FM: Rūpniecības izaugsme nodrošina Latvijas ekonomiskās izaugsmes paātrināšanos trešajā ceturksnī

Publicēts: 30.10.2019.

Pēc ekonomiskās izaugsmes pazemināšanās līdz 1,8% šā gada otrajā ceturksnī, gada izaugsmes tempi trešajā ceturksnī atkal ir kļuvuši straujāki un iekšzemes kopprodukts (IKP) salīdzinājumā ar pagājušā gada trešo ceturksni palielinājies par 2,8%, liecina Centrālās statistiskās pārvaldes dati. Salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni IKP pēc sezonāli izlīdzinātiem datiem ir audzis par 0,7%, uzrādot tādu pašu pieaugumu kā pagājušajā ceturksnī.

Neskatoties uz bažām par globālās izaugsmes palēnināšanos un tās ietekmi uz Latvijas apstrādes rūpniecību un preču eksportu, rūpniecībai trešajā ceturksnī izdevies sasniegt visai spēcīgu 4,3% pieaugumu. Būtisks nopelns šeit ir enerģētikas nozarei, kurā pēc krasā krituma gada pirmajos mēnešos trešajā ceturksnī atkal ir spēcīgi palielinājušies elektroenerģijas ražošanas apjomi, īpaši septembrī, kad elektrības ražošana ir palielinājusies par 44,7%, pieaugot koģenerācijas staciju ražošanas apjomiem. Vienlaikus arī apstrādes rūpniecībā ir saglabājušies pozitīvi izaugsmes tempi, kur tirgus noteikto kritumu kokapstrādes nozarē ir pilnībā kompensējuši spēcīgie pieauguma tempi mašīnbūvē un metālapstrādē. Tāpat ļoti laba izaugsme saglabājusies datoru, elektronisko un optisko iekārtu ražošanā un pēc ilgstoša krituma izlaides apjomi sākuši palielināties arī būvmateriālu ražošanā.

Ekonomiskās izaugsmes paātrināšanos trešajā ceturksnī nodrošinājis arī pieaugums pakalpojumu nozarēs par 3,0%, un ekonomikas izaugsmi šogad būtiski veicina arī kāpums lauksaimniecībā, pateicoties labajai graudaugu ražai. Tīkmēr, neskatoties uz bezdarba kritumu un joprojām spēcīgo darba samaksas kāpumu, pieaugums mazumtirdzniecības nozarē bijis mazāks, par 2,3% salīdzinājumā ar pagājušā gada attiecīgo ceturksni, ko ietekmējusi arī pierobežas tirdzniecības mazināšanās nodokļu likmju izmaiņu ietekmē Latvijā un Igaunijā.

Mazāk pozitīva attīstība šogad ir transporta un finanšu apkalpojumu nozarēs. Transporta nozarē jau kopš aprīļa ir vērojams kravu tranzīta apjomu kritums caur Latvijas ostām, un trešajā ceturksnī pārkrauto kravu apjomi Latvijas ostās bijuši par 8,6% mazāki nekā pirms gada, bet dzelzceļa kravu pārvadājumu apjomi samazinājušies par 20,9%. Vienlaikus turpina palielināties pasažieru skaits lidostā Rīga un attīstās arī pasažieru satiksme jūras ostās. Savukārt finanšu nozari ietekmē nerezidentu apkalpošanas biznesa samazināšanās un finanšu pakalpojumu eksporta kritums. Būtiski lēnāki izaugsmes tempi šogad ir arī būvniecībā, ko nosaka galvenokārt Eiropas Savienības fondu investīciju ieplūdes stabilizēšanās.

Kopumā Latvijas ekonomiskās izaugsmes tempi šogad ir pazeminājušies, ko nosaka gan situācija ārējos tirgos, gan ES fondu investīciju ieplūdes cikls. Arī turpmākajos ceturkšņos negatīvie riski saistās ar ārējo vidi, kur pasaules ekonomikas izaugsme joprojām turpina bremsēties, un, pēc Starptautiskā Valūtas fonda jaunākajām prognozēm, šogad būs zemākā kopš globālās finanšu krīzes - 3% apmērā, bet nākamgad paātrināsies līdz 3,4%. Eirozonas izaugsmes prognoze savukārt pazemināta līdz 1,2% šogad un 1,4% nākamgad. Pasaules ekonomikas attīstību kavē augošās protekcionisma tendences un ASV un Ķīnas tirdzniecības konflikts, kamēr Eiropā situāciju vēl pasliktina neskaidrības par Lielbritānijas izstāšanās procesu no ES un Vācijas rūpniecības nozares problēmas. ES uzņēmēju un patērētāju konfidences indekss ESI, kas krītas jau kopš pagājušā gada sākuma, oktobrī turpināja pazemināties, noslīdot jau zem ilgtermiņa vidējā līmeņa. Latvijā konfidences līmenis šādu lejupslīdi nav uzrādījis, kaut arī oktobrī bijis kritums, būtiskāk pasliktinoties uzņēmēju noskaņojumam rūpniecības un būvniecības nozarēs, kamēr pakalpojumu, mazumtirdzniecības un patērētāju konfidences rādītāji ir labāki. Līdz ar to Latvijas ekonomikas izaugsmi ārējo tirgu bremsēšanās apstākļos šogad turpinās nodrošināt vairāk uz iekšējo tirgu vērstie sektori un privātā patēriņa pieaugums.

<https://www.fm.gov.lv/lv/fm-rupniecibas-izaugsme-nodrosina-latvijas-ekonomiskas-izaugsmes-paatrinanos-tresaja-ceturksni>